

Vår saksbehandler: Ragnhild Skarholt Bølviken
Direkte tlf: 23 30 27 10
E-post: rsk@udir.no

Vår dato: 17.03.17
Vår referanse: 2017/92
Deres dato:
Deres referanse:

Referat rådsmøte 15. februar 2017 / FRNA

Tid: Onsdag 15. februar 2017 kl. 10.00 - 15.00 (kl. 10.00 – 11.15 fellesdel faglige råd, kl. 12.00 – 15.00 ordinært rådsmøte i FRNA)

Sted: Utdanningsdirektoratet, Schweigaardsgate 15 b, Oslo.
Møterom 3, 1. etg.

Se eget referat fra fellesdelen av rådsmøtet vedlagt.

Part:	Tilstede:	Forfall:
Arb. giver	Petter Nilsen (1. nestleder), NHO Mat og drikke	
	Solfrid Marthiniussen, SL	
		Kai Raundalen, BNL
	Inger Johanne Sveen, Spekter	
Arb. taker	Arvid Eikeland (leder), Fellesforbundet	
	Daniela Dobbert, Fagforbundet	
	Randi Eikevik, Norges Fiskarlag	
	Astrid Mikalsen, Norsk Sjømannsforbund	
Ped. pers	Trine-Merethe Paulsen (2. nestleder), Utdanningsforbundet	
		Knut-Eirik Svendsen, Skolenes landsforbund
	Terje Bolstad, Utdanningsforbundet	Kim Unstad, Utdanningsforbundet
Andre org.	Inger Anita Smuk, Norske Reindriftssamers Landsforbund	
KS	Bodil Onsaker Berg, KS	
Elevorg.		Habiba Elisabeth Stray
Sekretariat/ Udir	Ragnhild S. Bølviken (rådssekretær)	

Dagsorden for møte 1 – 2017

- 1.1.17 Godkjenning av innkalling og dagsorden**
- 2.1.17 Bestilling til faglige råd – oppfølging av innspill og anbefalinger fra utviklingsredegjørelsene 2015/2016**
- 3.1.17 Møte med referansegruppa for med 2+2-modell for agronom og gartner i Bodø**
- 4.1.17 Fylkesbesøket 2016 – oppsummering og oppfølging**
- 5.1.17 Forsøk med modulstrukturerte læreplaner i fiske og fangst**
- 6.1.17 Reindriftsfaget – status, utfordringer og veien videre**
- 7.1.17 Fagskolemeldingen**
- 8.1.17 Orienteringssaker fra sekretariatet**
- 9.1.17 Orienteringssaker fra AU**
- 10.1.17 Eventuelt**

DAGSORDEN

1.1.17 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak:

Godkjent

2.1.17 Bestilling til faglige råd – oppfølging av innspill og anbefalinger fra utviklingsredegjørelsene 2015/2016

Viser til bestilling fra Udir til rådene sendt per epost 24.1.2017:

Utdanningsdirektoratet har gjennom utviklingsredegjørelsene 2015/2016 mottatt flere innspill og anbefalinger fra de faglige rådene. I hovedsak kan vi skille mellom innspill og anbefalinger som omhandler tilbudsstruktur og de som ikke handler om tilbudsstruktur.

Rådenes forslag til endringer i tilbudsstrukturen er behandlet i direktoratets svar på oppdragsbrev 11-14 delmål 1-3: *Gjennomgå og foreslå endringer i tilbudsstrukturen innen yrkesfaglige utdanningsprogram i samarbeid med partene i arbeidslivet*, oversendt til Kunnskapsdepartementet 30.09.16.

Rådenes innspill og anbefalinger som ikke omhandler tilbudsstruktur, er forslag til læreplanendringer og andre temaer som har blitt spilt inn av flere av de faglige rådene. Eksempler på temaer er læreplanverket, vekslingsmodeller, gjennomgang av kryssløpsordningen, samarbeid mellom skole og arbeidsliv, lærerkompetanse, trepartssamarbeidet på fylkeskommunalt- og statlig nivå, rammebetingelser for lærebedrifter, rådgivningstjenesten og karriereveiledning, anbefalinger knyttet til andre utdanningsnivåer enn videregående nivå og utfordringer knyttet til voksne. Direktoratet vil sende et brev til rådene i løpet av februar, der vi informerer om hvordan innspill til de nevnte temaene har blitt behandlet.

Dersom det er innspill og anbefalinger fra utviklingsredegjørelsene 2015/2016 utover det som er omtalt over, som rådene mener ikke er ivarettatt, ber vi rådene gi tilbakemelding til direktoratet **innen 01.03.2017**. Vi ber om at dere i tilbakemeldingen er konkrete i hvordan dere mener direktoratet bør følge opp innspill og anbefalinger.

Tilbakemelding sendes Maiken.Patricia.Ek@udir.no

Saken var oppe på AU-møte 3. februar 2017. AU kunne da ikke se at det er større saker som er foreslått i utviklingsredegjørelsen men ikke fulgt opp, men hadde følgende kommentarer:

- Det er fortsatt noe uklart hvordan rådet skal forholde seg til kompetanse som ligger mellom to utdanningsprogram. Hvilke verktøy finnes? AU mener det er hensiktsmessig å avvente videre diskusjon/ev. oppfølging til ny tilbudsstruktur er vedtatt og nyoppnevningen er gjennomført.
- FRNA har jobbet for endringer i læreplanen fiske og fangst en periode. Er det mulig å innføre disse mindre endringene i modulbaserte læreplaner (forsøk)?
- I tillegg er det flere punkter FRNA selv må følge opp; utedelen av idrettsanleggsfaget, naturbasert reiseliv mv.

Vedtak:

FRNA har følgende tilbakemelding til Udir på bestillingen til de faglige rådene om oppfølging av innspill og anbefalinger fra utviklingsredegjørelsene 2015/2016:

- FRNA kan ikke se at det er større saker rådet har foreslått i utviklingsredegjørelsen som ikke er omtalt i listen over temaer i bestillingen fra Udir, eller som ikke allerede er fulgt opp.
- FRNA anbefaler fortsatt at det utarbeides veiledningsmateriell med tanke på skolenes forståelse og utnyttelse av handlingsrommet i læreplanene.

- FRNA håper utdanningsmyndighetene vil behandle eventuelle endringsforslag i utdanningsprogram for naturbruk fortløpende, og ikke avvende beslutningen om tilbudsstrukturen på yrkesfag etter høringen.

Punktene danner utgangspunkt for svar til Udir, som sendes i et eget brev.

I tillegg har FRNA følgende oppfølgingspunkter:

- Utkastene til søknad om læreplanendringer som ble utarbeidet i 2015 gjennomgås og sendes til Utdanningsdirektoratet.
- Rådssekretær undersøker prosessen ved læreplanendringer i reindriftsfaget.

3.1.17 Møte med referansegruppa for med 2+2-modell for agronom og gartner i Bodø

FRNAs referansegruppe for forsøket med 2+2-modell for agronom og gartner arrangerer et lunsj til lunsj-møte 8.-9. februar 2017 i Bodø. Program og deltakere var vedlagt innkallingen.

Arvid Eikeland ga en innledende orientering fra møtene:

- Møtene var vellykket - referansegruppa fikk en grundig gjennomgang av forsøket i Nordland/status
- Referansegruppas overordnede inntrykk er at det er god søkning til Vg1, mange lærebedrifter og at opplæringskontorene har gjort en god jobb. En skole har utfordringer med at de kjører parallelle løp (3-årig ordinært løp og forsøk)
- Nordland fylkeskommune har igangsatt et rekrutteringsprosjekt. Prosjektet ledes av Nordland bondelag.
- Det kom en del innspill om innretningen av forsøkslæreplanene. Flere kommenterte at læreplanene er omfattende og at det er for stor vekt på økonomi.
- Det ble ytret et ønske om en felles prøvenemdssamling, hvor også forskningsmiljøene som evaluerer forsøket kan delta.

Resten av referansegruppa ga sin tilslutning til beskrivelsen av at møtene som vellykkede.

Innspill fra rådet:

- Vi har gode erfaringer fra prøvenemdssamlinger i de blå fagene
- Det er kun aktuelt med en prøvenemdssamling i landbruksfaget

Vedtak:

FRNA søker til Udir om å avholde en felles prøvenemdssamling for fylkeskommunene som deltar i forsøket med 2+2-modell for agronom og gartner. Bodil Onsaker Berg og Arvid Eikeland undersøker hvordan forsøksfylkene ligger an i arbeidet med prøvenemdene, kostnadsrammer osv. Utkast til søknad sendes på høring i rådet før oversendelse til Udir.

Rådssekretær sender referat fra møtene i Bodø til orientering til hele FRNA.

4.1.17 Fylkesbesøket 2016 – oppsummering og oppfølging

FRNA oppsummerte fylkesbesøket på rådsmøtet 28.11.2016. Vedlagt innkallingen var et utkast til en skriftlig oppsummering fra møtene.

AU fremmet et forslag om å undersøke/søke Udir om å gjennomføre en ny undersøkelse ala den Øksnevad vgs gjennomførte i forbindelse med fylkesbesøket («Hva utdanner vi agronomer til?»), men rettet mot de tre-fire største fagene i utdanningsprogrammet.

Vedtak:

Referatet fra fylkesbesøket er godkjent.

Daniela Dobbert, Bodil Onsaker Berg og Inger Johanne Sveen jobber videre med en bredere undersøkelse, og forbereder et saksfremlegg til neste rådsmøte.

5.1.17 Forsøk med modulstrukturerte læreplaner i fiske og fangst

Kunnskapsdepartementet har i oppdragsbrev 12-16 gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å utvikle moduler for utvalgte lærefag og gjennomføre forsøk med modulstrukturert opplæring for voksne på videregående opplærings nivå. Etter innspill fra de faglige rådene ble syv lærefag valgt ut, deriblant fiske og fangst. Rådene med utvalgte lærefag ble bedt om å komme med innspill til læreplangruppemedlemmer.

Vedlagt innkallingen var følgende relevante dokumenter:

- Oppdragsbrev 12-16
- Bestilling fra Udir om forslag til læreplangruppemedlemmer
- Svar fra FRNA med forslag til læreplangruppemedlemmer

Trine Merethe Paulsen er oppnevnt som leder for læreplanarbeidet, og orienterte om status. Første møte i læreplangruppen var 9.-10. februar 2017. Det var først en plenumssamling med alle læreplangruppene, deretter jobbing i gruppene. Læreplangruppa jobber ut fra seks moduler i Vg3-læreplanene.

Rådet kommenterte at det er viktig at ordningen ikke blir et «fagbrev light», og at kandidatene må være ansettbare etter endt løp.

Vedtak:

Rådet tar saken til orientering. Trine M. Paulsen tar innspillene fra rådsmøtet med seg i det videre arbeidet. Saken settes opp på neste rådsmøte.

6.1.17 Reindriftsfaget – status, utfordringer og «veien videre»

Inger Anita Smuk presenterte status og utfordringer i reindriftsfaget:

- Siden faget ble opprettet i 2001 har nærmere 150 avlagt fagprøve, og 98% har bestått
- Opprettelsen av faget har vært viktig for næringa – utdanningen oppleves nyttig
- Ordningen har vakt interesse i reindriftsnæringa internasjonalt
- Det landsdekkende opplæringskontoret som ble opprettet i 2002 spiller en viktig rolle for faget, men det er ressurskrevende å drive pga lange avstander mellom bedriftene
- I tillegg til ordinært tilskudd til lærebedrifter, får lærebedriftene i reindriftsfaget finansiering over reindriftsavtalen. Denne finansieringsordningen vurderes nå å tas bort, noe Norske Reindriftssamers Landsforbund er svært bekymret for. Kostnadene ved å ta inn lærling er store, og lærlingene i faget kan pga reindriftsnæringens rammebetingelser ikke bidra til økt produksjon
- Lærlingene i faget blir vitne til enorme rovdyrplager på rein

Vedtak:

Faglig råd for naturbruk mener fortsatt at 2+2-modellen bør være opplæringsmodell i reindriftsfaget – læretiden er en svært viktig del av opplæringen i faget. Det er avgjørende at lærebedriftene er økonomisk i stand til å ta inn lærlinger.

FRNA er bekymret for arbeidsmiljøet til lærlingene i reindriftsfaget. I det videre arbeidet med faget bør det vurderes om læreplanen i tilstrekkelig grad ivaretar dette perspektivet.

7.1.17 Fagskolemeldingen

Meld. St. 9 (2016-2017) *Fagfolk for fremtiden – Fagskoleutdanning* ble godkjent i statsråd 2. desember 2016. Meldingen kan lastes ned her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-9-20162017/id2522412/>

Vedtak:

Det ble ikke tid til å behandle saken. AU vil vurdere om saken settes opp på neste rådsmøte.

8.1.17 Orienteringssaker fra sekretariatet

8.1.17a Revidert møteplan for 2017

Sendt til rådet 24.1.17 (var vedlagt innkallingen).

8.1.17b Status tilbudsstruktur og høring

Orientering om status sendt rådet 3.1.2017 (var vedlagt innkallingen).

8.1.17c Status yrkesfaglærerløftet

Orientering sendt til rådet 14.12.2016 (var vedlagt innkallingen).

8.1.17d Oppdatert etterutdanningsmaterieell for fag- og yrkesopplæringen

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet gikk Utdanningsdirektoratet i 2008 i gang med å lage et etterutdanningsmaterieell for aktørene i fag- og yrkesopplæringen. Oppdraget ble satt ut, og NTNU Samfunnsforskning vant anbudskonkurransen. Materieellet ble lansert i 2011. Det var delt inn i åtte temaer. Til hvert tema var det laget temahefter, veiledningshefter til kursholdere, PowerPoint-presentasjoner, videoer, huskekort og lydfiler.

Det ble etter hvert behov for å oppdatere etterutdanningsmaterieellet, og i 2015 gikk Utdanningsdirektoratet i gang med dette. I den forbindelse har Udir gjennomført flere undersøkelser for å kartlegge hvor fornøyd brukerne er med etterutdanningsmaterieellet, og hvilke ønsker de har for det nye, oppdaterte materieellet. Dette skal erstatte det tidligere materieellet, og vil oppdateres jevnlig fremover.

Disse tekstene er nå tilgjengelig og publisert på www.udir.no med tema:

- Lage og vurdere fag- og svenneprøver
- Å følge opp lærlinger i bedrift

Tekstene finner dere her:

- Prøve: <http://www.udir.no/eksamen-og-prover/eksamen/fag--og-svenneprover/>
- Følge opp lærling: <http://www.udir.no/utdanningslopet/videregaende-opplaring/folg-opp-larlinger/>

8.1.17e Statistikk - søkere til læreplass, antall- og prosent formidlede søkere

Excel-ark med statistikk var vedlagt innkallingen. I tillegg er det mye relevant statistikk i Indikatorrapport for Samfunnskontrakten 2017: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/indikatorrapport-for-samfunnskontrakten-2017/>

8.1.17f NIFU-rapport (26:2016) Får elevene den opplæringen de har krav på?

Rapporten finner dere her: <https://www.udir.no/ulikt-timetall>

Vedtak:

Det ble ikke tid til orienteringssakene i rådsmøtet. FRNA oppfordres til å se nærmere på info og vedlegg i innkallingen. Status i Yrkesfaglærerløftet står på agendaen på fellesdelen av rådsmøtet 5. april 2017. AU vil vurdere om de andre sakene settes opp på neste rådsmøte.

9.1.17 Orienteringssaker fra AU

9.1.17a Fellesmøte og møte med kunnskapsministeren

Orientering fra fellesmøtet mellom ledere og nesteledere i de faglige rådene og kunnskapsministeren 7. desember 2016 v/Arvid Eikeland.

9.1.17b Nyoppnevning av faglige råd

De faglige rådene skal nyoppnevnes fra høsten 2017. Saken var på agendaen på fellesdelen av rådsmøtet (se eget referat vedlagt).

SRY har utarbeidet et forslag til mandat for faglige råd, og FRTIP og FRRM har gitt skriftlige innspill til direktoratet vedrørende dette (dokumentene var vedlagt innkallingen). Saken var oppe på AU-møte 3. februar 2017. AU hadde ingen ytterligere merknader til SRYs forslag til mandat for faglige råd enn de som er sendt inn av FRTIP og FRRM.

9.1.17c FRNAs svar på bestilling til de faglige rådene om overgang for elever fra studiespesialisering til yrkesfag

FRNAs svar til Udir ble sendt 7.12.2016 (var vedlagt innkallingen).

Vedtak:

Det ble ikke tid til orienteringssakene fra AU. Sak 9.1.17b og 9.1.17c tas til orientering på bakgrunn av saksdokumenter. Rådsmedlemmer med ønske om orientering fra fellesmøtet med statsråden (sak 9.1.17a) kan ta kontakt med Arvid Eikeland.

10.1.17 Eventuelt¹

10.1.17a Evaluering av fellesdel av rådsmøte

FRNA hadde følgende kommentarer til fellesdelen av rådsmøtet:

- Fellesdelen fungerte godt
- Rådet er positive til kompetanseheving av rådssekretærene mtp. kjennskap til næringene/bransjene i respektive råd

10.1.17b Utprøving av vekslingsmodeller

Som en oppfølging av orienteringen om vekslingsmodeller på fellesdelen av rådsmøtet, ble de faglige rådene invitert til å komme med innspill og synspunkter til utprøvingen av vekslingsmodeller.

Her er en oppsummering av rådets innspill:

- Rådet synes det er krevende å gi innspill til utprøvingen når det ikke foreligger noen presis definisjon av hva vekslingsmodeller er, og det prøves ut en rekke ulike modeller
- Det er et stort handlingsrom innenfor dagens struktur til å veksle mellom opplæring i skole og arbeidsliv, som ikke benyttes – kunne noen av ønskene om vekslingsmodeller vært løst med veiledning/veiledningsmaterieell?
- Vekslende status (elev/lærling) og bedriftenes og skolens ansvars sett i lys av dette må følges tett – har det noen påvirkning på lærebedriftenes engasjement?
- FRNA har gjennom arbeidet med gjennomgangen av tilbudsstrukturen anbefalt at hovedmodellen for hovslagerfaget burde være vekslingsmodell, med veksling gjennomført etter Vg1. Rådet kan p.t. ikke se at vekslingsmodell er ønskelig som hovedmodell på nasjonalt nivå i noen av de andre fagene i utdanningsprogram for naturbruk

Vedtak:

Rådssekretær lager et utkast til svarbrev basert på diskusjonen i rådet, og sender til AU. Utkastet sendes deretter til hele rådet for innspill, før det oversendes Udir innen fristen.

10.1.17c Rapport fra oppnevningssperioden

Med sakspapirene til fellesdelen av rådsmøtet fulgte en bestilling til de faglige rådene om å skrive en rapport fra oppnevningssperioden 2012 – 2017. Det ble også orientert om bestillingen i fellesdelen av rådsmøtet.

¹ Sak 10.1.17a – e er oppfølgingssaker fra fellesdelen av rådsmøtet (se eget referat vedlagt). Sakene som ikke er omtalt under tas til orientering.

Utdanningsdirektoratet ber med dette de faglige rådene om å utarbeide en rapport fra oppnevningsperioden 2012 - 2017.

Med bakgrunn av rapportene fra de faglige rådene vil sekretariatet utarbeide en oppsummering som vil danne grunnlaget for det videre arbeidet i rådene i neste oppnevningsperiode.

Direktoratet foreslår følgende disposisjon for de faglige rådenes rapport:

1. Innledning og sammensetning av det faglige rådet
 2. Møteaktivitet og fylkesbesøk med begrunnelser og læringsutbytte
 3. Saker som er blitt behandlet
 4. Oppfølging og resultatoppnåelse av utfordringer i forhold til rådenes utviklingsredegjørelser
 5. Fremtidige utfordringer
 6. Vurdering av oppnevningsperioden
- Omfanget på rapporten skal være på 3 - 4 sider.

Rapporten sendes Utdanningsdirektoratet v/ Karl Gunnar Kristiansen innen 24.6.2017.

Vedtak:

Til neste rådsmøte begynner rådssekretær på et utkast til rapportens punkt 1-3 (rådets sammensetning, møteaktivitet og saker som har blitt behandlet). Utkastet presenteres i neste rådsmøte, og danner utgangspunkt for diskusjon og videre arbeid med rapporten.

10.1.17d Vurdering av utenlandsk utdanning – forslag til sakkyndige i utvalgte fag

Det ble i fellesdelen av rådsmøtet orientert om at NOKUT i 2017 skal utvide godkjenningsordningen av utenlandsk utdanning (se referat fra fellesdelen av rådsmøtet vedlagt). Rådet mener det ble stilt gode spørsmål i plenum.

Vedtak:

Faglig råd for naturbruk ønsker å vite når NOKUT vil utvide ordningen – både når det gjelder fag og andre land enn Tyskland og Polen. FRNA ber Udir undersøke med NOKUT hva som er fremdriftsplanen for ordningen.

10.1.17e Læremiddelutvikling i smale fagområder

Det ble i fellesdelen av rådsmøtet orientert om en enkel behovskartlegging når det gjelder læremidler i smale fagområder. Direktoratet ba de faglige rådene om å utpeke en representant for arbeidet.

Vedtak:

Trine Merethe Paulsen utpekes som representant. Rådsmedlemmene oppfordres til å undersøke behovet for læremidler og sende til Paulsen.

10.1.17f Henvendelse fra Norges hovslagerforening

Arvid Eikeland orienterte om en henvendelse fra Norges hovslagerforening om lærlinger som tas inn til hovslagerfaget, og som får en redusert opplæringstid grunnet annen relevant utdanning.

Vedtak:

FRNA tar saken til orientering.

10.1.17g Utredning om «voksenagronomen»

Inger Johanne Sveen ga en kort orientering om den pågående utredningen av agronomutdanningen som gis til voksne, såkalt «voksenagronom».

Utredningen er bestilt med bakgrunn i jordbruksoppgjøret 2016, og Landbruks- og matdepartementet er oppdragsgiver. Trøndelag Forskning og Utvikling og Østlandsforskning har sammen fått oppdraget, og skal levere en rapport innen 1. mars 2017.

En av de store utfordringene i «voksenagronom-tilbudet» er finansiering.

Vedtak:

Rådssekretær undersøker om TFoU og/eller ØF kan presentere rapporten på neste rådsmøte.

10.1.17h Høring om ny dyrehelseforskrift

Inger Johanne Sveen orienterte om en høring fra Mattilsynet om ny dyrehelseforskrift. I høringen foreslås det bl.a. et obligatorisk kurs om effektivt smittevern, med unntak for de som kan dokumentere agronomutdanning. Det er et uavklart spørsmål om unntaket også vil gjelde personer som allerede har agronomutdanning.

Vedtak:

Rådet tar saken til orientering.